

Sử dụng câu hỏi trắc nghiệm khách
quan dạng nhiều lựa chọn (MCQ) để tổ
chức dạy học kiến thức mới phần di
truyền học sinh học 12 ban cơ bản trung
học phổ thông / Dương Thị Thu Hiền ; Nghd. :
GS.TS. Đinh Quang Báo . - H. : Khoa Sư phạm, 2009
. - 128 tr. + CD-ROM + tóm tắt

Tóm tắt: Trên cơ sở khái quát về lý luận dạy học của câu hỏi trắc nghiệm khách quan (TNKQ), chỉ ra được tính đặc trưng của câu hỏi TNKQ dạng MCQ về di truyền học (DTH) làm cơ sở cho việc xây dựng và sử dụng chúng nhằm phát huy tính tự lực lĩnh hội kiến thức của học sinh. Tìm hiểu tình hình dạy và học phần DTH ở bậc trung học phổ thông (THPT) với các mặt chủ yếu: nội dung và phương pháp dạy học của giáo viên; hoạt động học của học sinh trên lớp; tình hình và khả năng sử dụng câu hỏi TNKQ dạng MCK trong dạy học kiến thức mới, khả năng trả lời của học sinh. Từ đó, đánh giá chất lượng lĩnh hội, phát hiện những sai sót cơ bản của học sinh. Phân tích những nguyên nhân hạn chế chất lượng lĩnh hội của học sinh. Kiến nghị phương pháp sử dụng câu hỏi TNKQ dạng MCQ kết hợp với nghiên cứu SGK để tổ chức hoạt động học tập của học sinh trong đó mỗi câu hỏi TNKQ trở thành một đơn vị cấu thành nên chuỗi hành động trong hoạt động nhận thức của học sinh. Đề xuất các bài giảng mẫu như là triển khai các mẫu ứng dụng của câu hỏi TNKQ dạng MCQ để tổ chức cho học sinh chủ động sáng tạo lĩnh hội kiến thức về DTH. Trong đó, hoạt động dạy được đặc trưng bởi việc tổ chức cho học sinh tự nghiên cứu sách giáo khoa và

giải quyết các câu hỏi TNKQ dạng MCQ, còn hoạt động học đặc trưng bởi quá trình sử dụng các thao tác logic nhằm gia công tài liệu sách giáo khoa để tìm phương án trả lời đúng, phương án trả lời đó chính là nguồn tri thức mới cho học sinh

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	Trang
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu của đề tài.....	2
3. Đối tượng và khách thể nghiên cứu.....	2
4. Giả thuyết khoa học.....	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Phương pháp nghiên cứu.....	4
7. Những đóng góp mới của luận văn.....	15
8. Cấu trúc của luận văn.....	16
<i>Chương 1: Cơ sở lí luận và thực tiễn về trắc nghiệm khách quan</i>	
1.1 Cơ sở lí luận của đề tài.....	17
1.1.1 Sơ lược về lịch sử nghiên cứu	17
1.1.2.1 Trên thế giới.....	17
1.1.2.2 Ở Việt Nam.....	19
1.1.2 Cơ sở lí luận về sử dụng câu hỏi trắc nghiệm khách quan để tổ chức dạy học kiến thức mới.....	21
1.1.2.1 Vai trò của câu hỏi TNKQ.....	21
1.1.2.2 Trắc nghiệm được sử dụng như một phương pháp dạy học.....	25
1.2 Cơ sở thực tiễn của đề tài.....	29
1.2.1 Thực trạng dạy – học DTH trong nhà trường THPT hiện nay.....	29
1.2.1.1 Về việc dạy của giáo viên.....	29
1.2.1.2 Về việc học của học sinh.....	34

1.2.2 Thực trạng của việc sử dụng câu hỏi TNKQ trong các khâu của quá trình dạy học	37
1.2.3 Nguyên nhân của những thực trạng trên.....	49
1.2.3.1 Về phía giáo viên.....	49
1.2.3.2 Về phía học sinh.....	41
Chương 2: Xây dựng câu hỏi trắc nghiệm khách quan để tổ chức dạy học Di truyền học.....	
2.1 Mục đích của việc xây dựng bộ câu hỏi TNKQ.....	43
2.1.1 Đối với Giáo viên.....	43
2.1.2 Đối với Học sinh.....	43
2.2 Lí thuyết về xây dựng câu hỏi TNKQ.....	43
2.2.1 Tiêu chuẩn của một câu hỏi, một bài TNKQ dạng MCQ.....	43
2.2.1.1 Tiêu chuẩn của một câu hỏi TNKQ dạng MCQ.....	43
2.2.1.2 Tiêu chuẩn của một bài TNKQ dạng MCQ.....	44
2.2.2 Nguyên tắc xây dựng câu hỏi TNKQ.....	45
2.2.2.1 Nguyên tắc bám sát mục tiêu, nội dung.....	45
2.2.2.2 Nguyên tắc lập câu dẫn.....	46
2.2.2.3 Nguyên tắc lập các phương án chọn.....	47
2.2.3 Quy trình xây dựng bộ câu hỏi TNKQ dạng MCQ.....	48
2.2.3.1 Quy trình chung.....	48
2.2.3.2 Quy trình soạn MCQ ứng với nội dung phần Di truyền học.....	48
2.3 Xây dựng MCQ về kiến thức DTH sinh học 12 THPT.....	55
2.3.1 Nghiên cứu mục tiêu và nội dung kiến thức DTH sinh học 12	55
2.3.1.1 Nghiên cứu mục tiêu phần DTH.....	55
2.3.1.2 Nghiên cứu nội dung phần DTH.....	57
2.3.2 Xây dựng bảng trọng số cần trắc nghiệm trong SGK sinh học 12	59
2.3.2.1 Xây dựng bảng trọng số chung cho phần DTH Sinh học 12.....	59
2.3.2.2 Xây dựng bảng trọng số chi tiết cho chương I phần DTH	60

2.3.3 Nội dung bộ câu hỏi TNKQ	63
2.3.3.1 Kết quả về độ khó, độ phân biệt, mối tương quan giữa độ khó và độ phân biệt.....	64
2.3.3.2 Kết quả phân tích tìm phương án điều chỉnh nhằm nâng cao chất lượng câu hỏi.....	69
2.3.3.3 Kết quả phân tích tổng thể xác định độ giá trị và độ tin cậy của toàn bài trắc nghiệm.....	69
Chương 3: Sử dụng câu hỏi trắc nghiệm khách quan dạng nhiều lựa chọn để tổ chức dạy học kiến thức mới phần di truyền học sinh học 12	73
3.1 Quy trình sử dụng câu hỏi TNKQ dạng MCQ vào dạy kiến thức mới.....	73
3.1.1 Bước 1- Hướng dẫn HS đọc SGK, giao nhiệm vụ học tập cho HS, hướng dẫn HS hình thành các câu hỏi nhỏ.....	74
3.1.2 Bước 2- Thống nhất hệ thống câu hỏi tự luận nhỏ, HS sử dụng hệ thống câu MCQ để trả lời các câu hỏi tự luận nhỏ.....	75
3.1.3 Bước 3- Giáo viên hướng dẫn HS thảo luận nhóm để thống nhất, chính xác hoá câu trả lời và lí giải các phương án của MCQ.....	76
3.1.4 Bước 4- Vận dụng tri thức mới trên cơ sở hệ thống hoá kiến thức vừa lĩnh hội được.....	78
3.2 Một số giáo án thực nghiệm sử dụng câu hỏi MCQ để tổ chức dạy học kiến thức mới.....	82
3.2.1 Chương 1- Cơ sở vật chất và cơ chế di truyền.....	82
3.2.2 Chương 2- Tính quy luật của hiện tượng di truyền.....	92
3.2.3 Chương 3- Di truyền học quần thể.....	96
3.2.4 Chương 4: Ứng dụng của Di truyền học.....	99
3.2.5 Chương 5: Di truyền y học.....	102
Chương 4: Thực nghiệm sư phạm.....	107
4.1 Mục đích và nhiệm vụ thực nghiệm.....	107
4.1.1 Mục đích thực nghiệm	107

4.1.2 Nhiệm vụ thực nghiệm.....	107
4.2 Đối tượng và nội dung thực nghiệm.....	108
4.2.1 Đối tượng thực nghiệm.....	108
4.2.2 Nội dung thực nghiệm.....	108
4.3 Phương pháp thực nghiệm.....	108
4.3.1 Thời gian thực nghiệm	108
4.3.2 Chọn trường thực nghiệm	108
4.3.3 Chọn giáo viên dạy thực nghiệm	109
4.3.4 Bố trí thực nghiệm	109
4.4 Phân tích diễn biến của giờ dạy trong quá trình thực nghiệm.....	111
4.5 Kết quả thực nghiệm.....	113
4.5.1 Kết quả định lượng	113
4.5.2 Kết quả định tính	118
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	122
1 Kết luận.....	122
2 Khuyến nghị.....	123
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	126
PHỤ LỤC	